

Ursula Hirschmann: protifašistična borka in ena od ustanoviteljev evropskih federalistov (1913-1991)

Ursula Hirschmann se je rodila v judovski družini srednjega razreda v Berlinu. Leta 1932 se je pridružila mladinski organizaciji nemške socialdemokratske stranke v odpor proti naraščajočemu vplivu nacistov. V izgnanstvu v Parizu je srečala Eugenia Colomija, mladega italijanskega filozofa in socialista, s katerim se je kasneje poročila. Sredi 30 let 19. stoletja se je pridružila skrivni protifašistični opoziciji v domovini svojega moža.

Ko je bil ta aretiran in so ga poslali v zapor na otok Ventotene, mu je Hirschmannova sledila. Na otoku Ventotene sta zakonca spoznala Ernesta Rossija in Altiera Spinellija. Slednji je bil soavtor leta 1941 objavljenega manifesta iz Ventoteneja za „svobodno in združeno Evropo“, ki na splošno velja za izhodišče evropskega federalizma. Manifest je bil načrt za demokratično Evropsko unijo, ki bi jo zgradili po vojni. Hirschmannova je manifest pretihotapila v celinsko Italijo in ga tam pomagala širiti.

Avgusta 1943 je bila med ustanovitelji evropskega federalističnega gibanja v Milanu, skupaj s Spinellijem, potem ko je ta pobegnil z otoka Ventotene. Leta 1975 je Hirschmannova v Bruslju ustanovila združenje Ženske za Evropo.

Zgodnja leta

Ursula Hirschmann, rojena leta 1913, se je začela politično udeleževati in delovati kot aktivistka z udeležbo na dogodkih, ki so jih organizirali socialisti in nemška socialdemokratska stranka v rodnem Berlinu.

Leta 1932 se je pot mlade judovske študentke ekonomije zradikalizirala, ko se je Hirschmannova začela udeleževati v komunističnih uporniških skupinah. Leto pozneje, ko so nacistične oblasti zatrle opozicijske skupine, ki so imele vedno več podpore, se je skupaj z bratom Albertom (ki je pozneje postal pomemben ekonomist in politični znanstvenik) preselila v Pariz. To je bil začetek dolgega izгона in prelomnica na njeni poklicni poti, saj se je tedaj dokončno usmerila v evropski federalizem.

V Parizu sta z bratom srečala Eugenia Colomija, mladega italijanskega filozofa in socialista, ki sta ga poznala iz Berlina. Hirschmannova se je nato s Colomijem vrnila v Italijo in se z njim leta 1935 poročila.

Par je bil dejaven v protifašističnem gibanju v Italiji. Radikalni aktivizem je privedel do aretacije in izgnanstva Colomija na otok Ventotene. Hirschmannovi so oblasti dovolile, da spremlja moža. Na otoku Ventotene sta se zakonca srečevala z drugimi protifašističnimi intelektualci, kot so Altiero Spinelli in Ernest Rossi.

Rojstvo evropskega federalizma

Ta srečanja med intelektualci so leta 1941 privedla do manifesta z Ventoteneja za *svobodno in združeno Evropo*. Manifest je bil napisan skrivaj na cigaretnem papirju. To je bila politična izjava in načrt za demokratično zvezo Evrope. V manifestu so avtorji

pozvali k prekinitvi s preteklostjo Evrope in vzpostavitvi novega političnega sistema s prestrukturiranjem politike in z obsežno socialno reformo.

Ob pobegu z otoka Ventotene je Ursuli uspelo besedilo manifesta prenesti na celino, kjer ga je nato pomagala dokončno oblikovati in širiti. Manifest so v velikem številu brali pripadniki italijanskega uporniškega protinacističnega gibanja. Medtem ko so zavezniške sile z juga prihajale v Italijo, je Ursula Hirschmann s Spinellijem in z drugimi aktivisti leta 1943 v Milanu ustanovila gibanje *Movimento Federalista Europeo*, evropsko federalistično gibanje. V Milanu je avgusta tega leta potekalo prvo srečanje za ustanovitev federalističnega gibanja, ki je privedlo do odobritve šestih temeljev federalizma, zasnovanih na otoku Ventotene.

Colornija so leta 1944 umorili fašisti v Rimu. Hirschmannova se je naslednje leto poročila z Altierom Spinellijem. Skupaj sta zbežala v Švico, kjer sta si prizadevala za internacionalizacijo evropskega federalističnega gibanja. Sodelovala je pri organizaciji prvega mednarodnega federalističnega kongresa, ki je potekal v Parizu leta 1945. Par se je nazadnje naselil v Rimu.

Politična zavezanost Hirschmannove po koncu druge svetovne vojne ni usahnila. Leta 1975 je v Bruslju ustanovila združenje *Femmes pour l'Europe* (ženske za Evropo). Gibanje, ki je združevalo ženske iz feminističnih gibanj in političnih krogov, še danes spodbuja enakost spolov.

Ursula Hirschmann je imela tri hčerke (Silvia, Renata in Eva) s Colornijem in tri s Spinellijem (Diana, Sara in Barbara). Barbara Spinelli je italijanska novinarka in poslanka. Decembra 1975 je Ursula Hirschmann utrpela možgansko krvavitev, od katere si ni nikoli povsem opomogla. Umrla je leta 1991 v 77. letu starosti.